

Auteur(s):	Liesbeth te Velde
Titel:	Werkvaardigheden in kaart
Uitgeverij:	CPS
Plaats:	Amersfoort
Jaar:	2009
Pagina's:	28 (docentenhandleiding), 93 vaardigheidskaartjes, 3 aftekenlijsten en 1 vaardighedenkaart
ISBN-13:	978-90-6508-603-7

De auteur ontwikkelde dit spel oorspronkelijk voor leerlingen uit het Nederlandse praktijkonderwijs (opleidingsvorm 3 van het Vlaamse buitengewoon secundair onderwijs). Toch doe je het spel onrecht aan als je het enkel in deze context gebruikt. De werkvaardigheden zijn evenzeer van toepassing in het reguliere basis- en secundair onderwijs, het deeltijds, het volwassenen en het hoger onderwijs. Meer nog, deze werkvaardigheden kunnen de basis zijn voor een functioneringsgesprek.

Meteen is het duidelijk dat het om meer gaat dan om vaardigheden die enkel op het werk van pas komen. Ze zijn even noodzakelijk op school als op stage. Wie ze beheerst, functioneert beter. Ze zijn universeel en niet verbonden met specifieke diploma's of beroepen. Liesbeth te Velde formuleerde 93 concrete vaardigheden en bracht die onder in verschillende categorieën. Elke categorie is te herkennen aan een kleur:

- tijdsbeheer (groen)
- werkhouding (oranje)
- samenwerking (paars)
- communiceren (geel)
- verantwoordelijkheid nemen (roze)
- zorg voor de werkplek (bruin)
- inzicht (blauw)

Daarenboven maakte ze een onderscheid tussen:

- basiswerkvaardigheden (blauwe achtergrond)
- extra werkvaardigheden (groene achtergrond)
- arbeidswerkvaardigheden (rode achtergrond)

In de onderstaande matrix geven we van elke categorie één voorbeeld uit het spel.

	Basiswerkvaardigheden	Extra werkvaardigheden	Arbeidswerkvaardigheden
Tijd	<i>Op tijd komen.</i>	<i>Met pauzes omgaan.</i>	<i>Werktijd vol maken.</i>
Werkhouding	<i>Opruimen.</i>	<i>Omgaan met eisen.</i>	<i>Doorgaan als je kritiek krijgt.</i>
Samenwerken	<i>Afspraken nakomen.</i>	<i>Onderhandelen.</i>	<i>Anderen iets uitleggen.</i>
Communicatie	<i>Er verzorgd uitzien.</i>	<i>Positieve non-verbale houding.</i>	<i>Een praatje maken (social talk).</i>
Verantwoordelijkheid	<i>Spullen bij je hebben.</i>	<i>Zelf initiatief nemen.</i>	<i>Een boodschap doorgeven.</i>

Werkplek	<i>Geordend werken.</i>	<i>Omgaan met de computer.</i>	<i>Werkplek ordenen en schoon houden.</i>
Inzicht	<i>Instructie opvolgen.</i>	<i>Reëel beeld hebben van eigen mogelijkheden.</i>	<i>In de juiste volgorde werken.</i>

Het spel wil de leerlingen kennis van de werkvaardigheden bijbrengen. Daarnaast zijn er nog subdoelen op het niveau van de leerling, de leerkracht en de school. Deze vind je terug in de handleiding.

Het spel kun je op 11 verschillende manieren spelen. Elke manier is uitgewerkt in de handleiding. Het doel achter elke spelvorm blijft echter hetzelfde. De leerlingen moeten:

- weten wat de betekenis is van de werkvaardigheden;
- voorbeelden kunnen geven van alle werkvaardigheden;
- kunnen verwoorden of een werkvaardigheid moeilijk voor hen is of juist niet;
- kunnen bepalen in welke werkvaardigheden ze nog beter willen worden.

In de handleiding vindt de leerkracht alle nodige informatie. Ook over de randvoorwaarden die hij moet bewaken om het spel tot een succes te maken. De aftekenlijsten in bijlage helpen de leerling om zijn werkvaardigheden ook letterlijk in kaart te brengen.

Dit spel heeft veel toepassingsmogelijkheden. Je kunt het gebruiken als instrument voor zelfconceptverheldering binnen een traject van onderwijsloopbaanbegeleiding. Het kan een aanleiding zijn om in de lessen sociale vaardigheden bepaalde werkvaardigheden aan te brengen. Of om de stages van leerlingen gericht voor te bereiden. Je kunt de 93 kaartjes ook in een individuele situatie gebruiken als basis voor een gestructureerd interview.

De vormgeving is zeer aantrekkelijk. Alle werkvaardigheden zijn op een humoristische en herkenbare manier uitgewerkt. Het materiaal is zeer duurzaam.

[2010-02-17]